

BOM rezolūcija par seksuālo uzmākšanos un emocionālo vardarbību augstākās izglītības vidē

2019. gada 22. augustā

Klaipēdā, Lietuvā

Baltijas valstu studentu apvienību tīkls (turpmāk – BOM (*Baltic Organizational Meeting*)) ir reģionāls sadarbības tīkls Baltijas valstu nacionālo studentu apvienībām – Igaunijas Studentu federācijai (*Eesti Üliõpilaskondade Liit*), Latvijas Studentu apvienībai un Lietuvas Studentu apvienībai (*Lietuvos studentų sąjunga*). Tā mērķis ir veicināt studentu organizāciju savstarpējo sadarbību gan nacionālā, gan vietējā līmenī un nodrošināt zināšanu pārnesi politisku, ekonomisku, sociālu un izglītības procesu jautājumos Baltijas valstīs. 20 gadus pēc BOM sadarbības vienošanās parakstīšanas mums kā studējošo pārstāvjiem ir jābūt priekšgalā, risinot tādus studējošajiem svarīgus, sensitīvus un izaicinošus jautājumus kā seksuālā uzmākšanās (*sexual harassment*) un emocionālā vardarbība (*psychological violence*) augstākās izglītības vidē.

Seksuālā uzmākšanās (*sexual harassment*) ir ar dzimumu saistīta vardarbības forma, kas sevī ietver nevēlamu fizisku, verbālu vai neverbālu uzvedību, kuras sekas vai mērķis ir aizskart upura cieņu un radīt draudīgu, naidīgu, pazemojošu un/vai aizvainojošu vidi.¹

Emocionālā vardarbība (*psychological violence*; saukta arī par psiholoģisko vardarbību) ir jebkura tīša darbība, kas ietver draudus vai spaidus un ievērojami ietekmē cita cilvēka psiholoģisko stāvokli.² Par emocionālās vardarbības konkrētu definīciju vienprātība nepastāv,

¹ Seksuālās vardarbības definīcija. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1376>

² Psiholoģiskās vardarbības definīcija. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1334>

taču to raksturo atraidīšana, pazemošana, terorizēšana, izolēšana, samaitāšana/izmantošana un “emocionālās ekspresijas liegšana”.³

Būtiski ņemt vērā, ka seksuālā uzmākšanās un/vai emocionālā vardarbība augstākās izglītības (turpmāk – AI) vidē mēdz būt gan horizontāla (students pret studentu), gan vertikāla (personāls pret studentu vai students pret personālu). Iesaistītās puses var būt upuri, varmākas vai trešās puses. Seksuālā uzmākšanās un emocionālā vardarbība izpaužas dažādos veidos gan klātienē, studiju laikā, gan ārpus tā un neklātienē. Šīs vardarbības izpausmes, kaut bieži var šķist līdzīgas, pēc rakstura ir kompleksas un tām piemērojama individuāli pielāgota rīcība.

BOM un, tā ietvaros, mūsu nacionālās studentu apvienības iestājas par vienlīdzīgu attieksmi pret personām visos AI sistēmas līmeņos. Šai nostājai ir jārezultējas iekļaujošā, no diskriminācijas brīvā un taisnīgā AI sistēmā visām tajā esošajām personām.

Ņemot vērā pieejamo pamatinformāciju, visas šo ziņojumu parakstījušās organizācijas piekrīt, ka:

- seksuālā uzmākšanās un emocionālā vardarbība akadēmiskajā vidē nav pieļaujama; visiem studējošajiem neatkarīgi no viņu nacionalitātes, dzimuma, dzimuma izpausmes, seksuālās orientācijas, sociālekonomiskā stāvokļa vai jebkādiem citiem personīgiem vai sociāliem apstākļiem ir jābūt pieejai drošai, iekļaujošai un no diskriminācijas brīvai akadēmiskajai videi visu viņu studiju laikā jebkurā Baltijas valstu augstākās izglītības iestādē (turpmāk – AII);
- ir jāveic aptaujas un pētījumi, apkopojot reprezentatīvus datus un veidojot konkrētu rīcības plānu, lai saprastu problēmu aktualitāti, dinamiku un izaicinājumus katrā valstī;
- termini “seksuālā uzmākšanās” un “emocionālā vardarbība” jātiek skaidri noteiktiem visu trīs valstu tiesību aktos;
- ir jāizveido, jāievieš un regulāri jāpārskata AII iekšējā politika rīcībai seksuālās uzmākšanās un emocionālās vardarbības gadījumā;
- ir jāveido un jāīsteno skaidras novēršanas pasākumu sistēmas, lai novērstu augstākminēto problēmu īstenošanos nākotnē;

---

³ Emocionālās vardarbības definīcija.

https://web.archive.org/web/20050407201522/http://www.phac-aspc.gc.ca/ncfv-cnivf/familyviolence/html/fvemotion_e.html

- ir jāveido un jāīsteno pieejama bezmaksas psiholoģiskā atbalsta sistēma AII; šīs sistēmas novērtējumam jāietilpst AII akreditācijas kritērijos;
- lai pārvarētu identificētos izaicinājumus, jāvairo izpratne par šo jautājumu būtiskumu visām augstākās izglītības vides veidošanā iesaistītajām pusēm.

Visām AII ir jāapsver seksuālās uzmācšanās un emocionālās vardarbības ietekme uz garīgo veselību.⁴ Laba garīgā veselība ir visu studējošo pamats spējai jēgpilni iesaistīties studiju procesā; ir jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai AII vide veicina veselīgu attieksmi un uzvedību. Ņemot vērā sarežģīto izaicinājumu, visiem tālākajiem lēmumiem jābūt pierādījumos balstītiem un jāseko nesenāko pētījumu datiem. BOM kā tīkls tiecas šos mērķus sasniegt.

Eesti Üliõpilaskondade Liit vārdā

Eleri Pilliroog

Latvijas Studentu apvienības vārdā

Katrīna Sproģe

Lietuvos studentų sąjunga vārdā

Eigirdas Sarkanās

---

⁴Garīgās veselības definīcija. https://www.who.int/mental_health/en/